

quaestio mixta, takže podléhá přezkoumání soudem zrušovacím v řízení zrušovacím, jest do jisté míry názoru tu vyslovovanému přisvědčiti. Není vyloučeno přezkoumání ani v případech, kde výrok nalézacího soudu podle své povahy obsahuje kromě zjištění skutečností narozlučně i její právní posouzení, ovšem po stránce právní (viz víd. sb. 752/84). Mohlo by přijít ještě v úvahu, k čemu patrně čelí vývody obhajoby, zda lze použití ustanovení § 288 čís. 3 tr. ř. i v takových případech, kde zrušovací soud má podklad, z něhož nalézací soud svá zjištění čerpal, po ruce a před sebou, jako na př. při deliktech spáchaných tiskopisem. Touto otázkou netřeba se však v souzeném případě zabývat, ano tu nejde o delikt spáchaný tiskopisem, nýbrž o delikt ústně projevený. Tam, kde jde o zjišťování smyslu deliktů spáchaných na takovém podkladě, hrají úlohu vedle významu slov v jich spojitosti i jiné okolnosti, jako gesto, zdůraznění slov o pod. Tu pak nepochybně nelze zrušovacímu soudu přezkoumávat výrok nalézacího soudu, aniž by tím porušil zásadu bezprostřednosti a ústnosti řízení a tím i ustanovení § 288 čís. 3 tr. ř. Jest proto zrušovací soud i v souzeném případě vázán zjištěním nalézacího soudu.

Byla-li řeč, zakládající ve dvojím směru přečin rušení obecného míru (pobuřování proti státu a hanobení republiky) pronesena ve veřejnoprávním sboru způsobem zvláště příkrým a nejde-li jen o okolnostmi způsobené vybočení z mezí řádného života, nýbrž o projev, spadající do programatického poměru pachatelova k platnému veřejnému pořádku, jak tomu jest v souzeném případě, pak zajisté — bez ohledu na vše ostatní — veřejný zájem ve smyslu § 35 zák. čís. 50/23 sb. z. a n. vyžaduje výkonu trestu.

Čís. 3824.

Nekalá soutěž.

Ke skutkové podstatě přečinu zlehčování podle 27 zák. čís. 111/1927 se mimo jiné vyžaduje, by bylo dokázáno, že údaje o poměrech podniku byly obžalovaným učiněny »za účelem soutěže«, t. j. že údaje směřovaly k tomu, by posice zlehčovaného podniku v soutěži byla zeslabena, a že údaje ty byly k tomu i působivé.

Při »zlehčování« i s hlediska ochrany trestní podle hlavy II (§ 27) i s hlediska ochrany soukromoprávní podle hlavy I (§ 10) zákona proti nekalé soutěži nesměruje pachatelova snaha nutně k vlastnímu prospěchu; rozhoduje, zda bylo při zlehčování zamýšleno ublížit soutěžiteli zeslabením jeho hospodářské posice.

Zlehčovatelem mohou býti i osoby, které nejsou soutěžiteli zlehčeného, pokud jen účelem zlehčování jest, zlehčenému soutěžní posici zhoršiti, seslabiti, z čehož vyplyne nepřímou výhodou jiným soutěžitelům.

Nevyhledává se, by pachatel poškození podniku přímo zamýšlel, ani, by poškození skutečně nastalo.

Pokud jde o porušení zákazu ne bis in idem, byl-li pachatel pro sepsání a odevzdání závadného dopisu odsouzen pro urážku na cti a kromě

toho pro přečin zlehčování podle § 27 zák. čís. 111/1927 (oním odsouzením bylo žalobní právo vyčerpáno).

Nedostatek důvodů podle § 281 čís. 5 tr. ř.

(Rozh. ze dne 29. března 1930, Zm II 385/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného Rudolfa K-e do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 20. září 1929, jímž byli stěžovatelé na soukromou obžalobu Albína G-y uznáni vinnými přečinem zlehčování podle § 27 zák. čís. 111/1927 sb. z. a n. Zmateční stížnosti obžalované Marie K-ové částečně vyhověl, zrušil výrok nalézacího soudu, jímž byla uznána vinnou, že za účelem soutěže, chtějíc dosáhnouti toho, by práce stolařské na stavbě měšťanské školy v D. nebyly zadány soukromému obžalobci, zaslala dne 15. listopadu 1928 obecnímu zastupitelstvu v D. dopis, v němž o jakosti výkonu, poměrech majetkových a úvěrových, způsobu výroby, rozsahu podniku a stavu zásob podniku soukromého obžalobce učinila údaje, o nichž věděla, že jsou nepravdivé a které byly způsobilé podnik soukromého obžalobce poškoditi, čímž spáchala přečin zlehčování podle § 27 zákona čís. 111/1927 sb. z. a n., jakož i výrok o trestu a výroky s ním související, a obžalovanou Marii K-ovou sprostil podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro tuto část přečinu. V ostatním zmateční stížnost obžalované Marie K-ové zavrhl. V důsledku toho vyměřil obžalované Marii K-ové nový trest.

Důvody:

Zmateční stížnost obžalovaných spatřuje zmatek podle § 281 čís. 5 tr. ř. v tom, že rozsudek předpokládal něco jiného za obsah protokolů, než jest v nich uvedeno, a zároveň neúplnost rozsudku v tom, že pro rozsudkový výrok nejsou uvedeny dostatečné důvody. Ve výroku rozsudkovém se prý říká, že Marie K-ová jest vinna, že za účelem soutěže zaslala atd., rozsudkové důvody však postrádají jakéhokoliv zjištění u Marie K-ové, že jednala za účelem soutěže a že byla soutěžitelem, a ani v protokolu není o tom údaje. Především jest stěžovatele upozorniti, že zmatku podle § 281 čís. 5 tr. ř. pro chybící důvody lze se dovolávati jen výtkou, že pro zjištění rozhodující skutečnosti nejsou v rozsudku vůbec uvedeny důvody, nikoli i, že se uvedené důvody jeví stěžovateli nepostačitelnými. Ke skutkové podstatě přečinu zlehčování podle § 27 zákona čís. 111/1927 se mimo jiné vyžaduje, by bylo dokázáno, že údaje o poměrech podniku byly obžalovaným učiněny »za účelem soutěže«, t. j. že údaje směřovaly k tomu, by pozice zlehčovaného podniku v soutěži byla seslabena, a že údaje ty byly k tomu i způsobilé. V té příčině jest v rozsudku potřebné zjištění, an zjišťuje, že závadné dopisy byly psány »za účelem soutěže«, a to — jak z nich vidno — v úmyslu, by práce nebyla zadána soukromému obžalobci. Při »zlehčování« i s hlediska ochrany trestní podle hlavy II. (§ 27) zákona čís. 111/27 i s hlediska ochrany soukromého

právní podle hlavy I (§ 10 cit. zák.) nesměruje pachatelova snaha nutně k vlastnímu prospěchu; rozhoduje, zda bylo při zlehčování zamýšleno ublížit soutěžiteli seslabením jeho hospodářské posice. Zákon stíhá výstřelky tvrzení, jimiž by hospodářské postavení zlehčeného podniku mohlo být poškozeno. Proto se zákon snaží zameziti jakékoli zlehčování podniku, ať již jde o osobní nebo jakékoliv jiné poměry podniku, pokud by se jen zlehčování dotklo nepříznivě hospodářské posice podniku. Ze slova »kdo« i v § 10 i v § 27 cit. zák. vyplývá, že zlehčovatelem mohou být i osoby, které nejsou soutěžitely zlehčeného, pokud jen účelem zlehčování jest, zlehčenému soutěžní posici zhoršiti, seslabiti, z čehož vyplyne nepřímo výhoda jiným soutěžitelům (Srov. dův. zprávu k §§ 10, 27 zák.). Obžalovaný Rudolf K. jest rovněž stolařem v D. jako soukromý obžalobce Albin G. a podle zjištění rozsudku na práce stolařské při stavbě měšťanské školy v D. oferovali ing. S.-H. a Albin G. Jestliže tedy podle toho, co předesláno, rozsudek nemá ohledně Marie K-ové zjištění, že byla soutěžitelem, není tu neúplnosti o skutečnosti rozhodné ve smyslu § 281 čís. 5 tr. ř. Stížnost vytýká, že rozsudek dospívá k názoru, že Marie K-ová měla úmysl poškoditi soukromého obžalobce. Rozsudek zjišťuje, že dopisy byly psány v úmyslu, by práce na škole nebyla zadána soukromému obžalobci. Tím zjišťuje, že jednání obžalovaných bylo způsobilé, poškoditi podnik v soutěžitelských stycích, seslabiti soutěžní posici soukromého obžalobce. Jest ovšem správné, že se nevyhledává, by pachatel poškození podniku přímo zamýšlel, ani, by poškození skutečně nastalo. Právě-li rozsudek, že Marie K-ová měla úmysl soukromého obžalobce poškoditi, činí tak v těsné souvislosti s pohnutkou Marie K-ové, pomstiti se soukromému obžalobci; rozsudek zjišťuje doznání obžalované Marie K-ové, že dopisy napsala ze zlosti, by soukromému obžalobci oplatila, že ji kdysi v hostinci sesměšnil. Byla proto zmatečná stížnost obžalovaného Rudolfa K-e vůbec a, pokud se týče Marie K-ové zmatečná stížnost směřující proti výroku týkajícímu se zaslání dopisu na zemský výbor v Brně shledána bezdůvodnou a podle § 288 odst. I. tr. ř. zavržena.

Pokud však zmatečná stížnost namítá, že Marie K-ová byla okresním soudem v Plumlově pod T 900/28 pro týž skutek (pro přestupek urážky na cti podle § 488 tr. zák. spáchaný v dopisu z 15. listopadu 1928 obecnímu zastupitelstvu v D.) uznána vinnou a potrestána, a že tím byl žalobní nárok již vyčerpán, nelze jí upřít oprávnění. Předmětem soukromé obžaloby Albina G-y podané dne 22. listopadu 1928 u okresního soudu v Plumlově a předmětem rozsudku okresního soudu v Plumlově ze dne 10. ledna 1929, č. j. T 900/28 byl určitý čin obžalované Marie K-ové, sepsání a odeslání dopisu ze dne 15. listopadu 1928 na obecní úřad v D. Byla-li Marie K-ová pro tento čin citovaným rozsudkem okresního soudu v Plumlově, třebaže jen pro přestupek urážky na cti odsouzena, není přípustno, by byla odsouzena pro týž čin znovu, aniž by tím byla porušena zásada ne bis in idem, a jest přisvědčiti názoru stěžovatelky, že odsouzením pro urážku na cti byla obžaloba pro dopis zasláný obecnímu zastupitelstvu v D. ohledně Marie K-ové vyčerpána. Bylo proto

v tomto směru zmateční stížnosti vyhověti, napadený rozsudek v této části zrušiti a obžalovanou v tomto směru z obžaloby zprostiti a vyměřiti jí za zbývající část odsuzujícího rozsudku nový trest.

Čís. 3825.

Programatické vstupní prohlášení příslušníka komunistické strany při ustavující schůzi okresního zastupitelstva je již svou povahou určeno veřejnosti, nikoliv jen přítomným členům tohoto shromáždění.

Podněcováním ve smyslu § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. jest každé intelektuelní působení na cit a na vůli posluchačů, které může osoby, snad již nakloněné a rozhodnuté dopustiti se činů v § tom uvedených, posílit a utvrditi v jejich smýšlení a rozhodnutí.

Okolnost, že političtí druhové obžalovaného znali obsah prohlášení, nevylučuje, že byli jeho přednesem podněcováni k trestným činům.

Nezáleží na tom, zda podněcování mělo nebo mohlo míti přímý a bezprostředně se projevující účinek, zda vyvolalo v posluchačích patrný dojem (patrné hnutí).

Při zjišťování subjektivní stránky trestných činů podle zákona na ochr. rep. (§ 14 čís. 1, 5) lze přihlížeti i k obecně známým cílům a k programu (komunistické) strany, z jejíhož příkazu a v jejichž intencích pachatel jednal.

Skutková podstata přečinu podle § 18 čís. 2 zák. na ochr. rep., pokud se jedná o poškození bezpečnosti státu, veřejné bezpečnosti a veřejného pořádku, může býti naplněna, i když se účinky nepravdivé zprávy jeví v menším okruhu osob a místa; její sdělení ve shromáždění okresního zastupitelstva nevylučuje, by se zpráva ta dalším působením přímých posluchačů projevu nedostala též k vědomosti většího počtu lidí.

(Rozh. ze dne 1. dubna 1930, Zm I 692/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 28. srpna 1929, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem výzvy k trestným činům podle § 15 čís. 3 zákona na ochranu republiky, přečinem rušení obecného míru podle § 14 čís. 1 a § 14 čís. 5 a přečinem šíření nepravdivých zpráv podle § 18 čís. 2 téhož zákona, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost obžalovaného doličuje zmatečnosti podle § 281 čís. 4, 5, 9 písm. a) a 10 tr. ř., nelze jí však přisvědčiti v žádném směru. Průvodní návrh obžalovaného na výslech čtyř svědků o tom, že v ustavující schůzi okresního zastupitelstva přítomní komunističtí členové zastupitelstva znali obsah prohlášení již dříve než je obžalovaný přečetl,